

- ร่าง -

พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่ง ส.ว.

พ.ศ.

(ฉบับผ่านที่ประชุม กกต. และส่งให้ กรธ.)

ฝ่ายอำนวยการการเลือกตั้ง
สำนักบริหารการเลือกตั้ง
ด้านกิจการบริหารงานเลือกตั้ง
ข้อมูล ณ วันที่ 30 ก.ย. 59

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.

(สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

ด่วนที่สุด

ที่ สต (กกด) ๐๖๐๑/ 6379



ฝ่ายเลขานุการประธาน กรธ.

เลขรับ... ๕๒๒ / ๒๕๕๙

วันที่ส่ง... ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

29 กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง จัดส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.

เรียน ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

- อ้างถึง ๑. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รธน) ๕๒๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙
๒. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ (รธน) ๕๕๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๙

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.
๒. แผ่นซีดี จำนวน ๑ แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ ท่านได้ขอความอนุเคราะห์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานโดยให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งร่างรัฐธรรมนูญ และขอให้จัดส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญพร้อมกับแผ่นซีดีที่บรรจุไฟล์เวิร์ดร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะได้นำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงขอจัดส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. พร้อมกับแผ่นซีดีที่บรรจุไฟล์เวิร์ดร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาเพื่อให้ท่านประกอบการพิจารณาเป็นข้อมูล รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศุภชัย สมเจริญ)

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

สำนักกฎหมายและคดี

ฝ่ายกฎหมาย ๑

โทร ๐๒ - ๑๔๑ - ๘๗๑๙

โทรสาร ๐๒ - ๑๔๓ - ๘๖๒๗

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อมีการดำเนินการจัดให้มีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

สรุปสาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่ง
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.

ร่าง พ.ร.ป. ฉบับนี้แยกออกเป็น ๓ หมวด มีตั้งแต่มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๑๐๐

หมวด ๑ การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

หมวด ๒ การสืบสวน หรือไต่สวน และวินิจฉัย

หมวด ๓ การควบคุมการเลือกและบทกำหนดโทษ

บทเฉพาะกาล

โดยมีสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. ส.ว. ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๒๐๐ คน มาจากการเลือกกันเอง จำนวน ๒๐ กลุ่ม ดังนี้
 - (๑) ด้านการบริหาร ความมั่นคง หรือการต่างประเทศ
 - (๒) ด้านกฎหมาย หรือกระบวนการยุติธรรม
 - (๓) ด้านการบัญชี การเงิน การคลัง หรือการงบประมาณ
 - (๔) ด้านการศึกษาหรือวิจัย
 - (๕) ด้านการสาธารณสุข
 - (๖) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - (๗) ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม วรรณกรรม การแสดง หรือการกีฬา
 - (๘) ด้านกสิกรรม หรือป่าไม้
 - (๙) ด้านปศุสัตว์ หรือประมง
 - (๑๐) ด้านลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน องค์กรลูกจ้าง หรือองค์กรนายจ้าง
 - (๑๑) ด้านคุ้มครองผู้บริโภค การสื่อสาร สื่อสารมวลชน
 - (๑๒) ด้านการประกอบการธุรกิจ การค้า หรือการธนาคาร
 - (๑๓) ด้านการประกอบการอุตสาหกรรม
 - (๑๔) ด้านการประกอบวิชาชีพ
 - (๑๕) ด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง ที่อยู่อาศัย หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
 - (๑๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือพลังงาน
 - (๑๗) ด้านองค์กรชุมชน หรือประชาสังคม นอกจาก (๑๕) (๑๖)
 - (๑๘) ด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี (เฉพาะตัวผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี)
 - (๑๙) ด้านผู้ประกอบการอาชีพอิสระ
 - (๒๐) ด้านอื่นๆ นอกจาก (๑) ถึง (๑๙)

๒. ภายใน ๕ วันนับแต่มี พ.ร.ฎ. ให้ กกต.ประกาศเกี่ยวกับการเลือก ส.ว. ในเรื่อง ดังนี้

- (๑) กำหนดวัน เวลารับสมัคร ส.ว. ซึ่งต้องกำหนดให้มีการเริ่มสมัครไม่เกิน ๑๐ วันนับแต่วันที่ พ.ร.ฎ. มีผลใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่า ๕ วัน
- (๒) การประกาศรายชื่อกลุ่มต่างๆ
- (๓) วัน เวลา เลือกสมาชิกวุฒิสภา ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

๓. กำหนดให้ กกต. สามารถกำหนดวันเลือกใหม่ได้ กรณีมีเหตุจำเป็นอาจมีอาจหลีกเลี่ยงได้

๔. ในเรื่องเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตามกฎหมายกำหนดให้ ผอ.กต.จว.เป็นผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด/กต.จว. เป็นคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด โดยให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำอำเภอเพื่อทำหน้าที่รับสมัครตรวจสอบคุณสมบัติ จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรอกรงบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่งตั้ง กปน. และดำเนินการจัดการเลือกในระดับอำเภอเพื่อส่งรายชื่อให้ดำเนินการในระดับจังหวัดต่อไป
๕. การเลือกในระดับอำเภอดำเนินการเป็น ๒ ขั้นตอน ดังนี้
- (๑) การเลือกเพื่อคัดกรองกันเองระหว่างผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้หมายเลขตามลำดับการยื่นใบสมัคร (เลือกกันเองให้เหลือกลุ่มละ ๕ คน)
 - (๒) จัดให้มีการเลือกระหว่างผู้ที่ผ่านการคัดกรองตาม (๑) เลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นโดยใช้หมายเลขผู้สมัครเรียงตามลำดับตัวอักษร โดยเลือกให้เหลือกลุ่มละ ๓ คน (เหลืออำเภอละ ๖๐ คน)
๖. การกำหนดหน่วยเลือก กำหนดให้หน่วยหนึ่งประกอบด้วยผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ๕๐๐ คน เป็นประมาณ และให้เพิ่มหน่วยเลือกต่อผู้มีสิทธิทุก ๕๐๐ คน และใช้หีบบัตรลงคะแนนต่อหนึ่งหน่วยจำนวน ๒๐ หีบ
๗. การดำเนินการเลือกในระดับจังหวัด ให้ผู้สมัครที่ผ่านการเลือกในระดับอำเภอเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นให้เหลือกลุ่มละ ๑ คน
๘. การสมัครรับเลือก ผู้มีสิทธิสมัครจะสมัครได้เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง กรณียื่นสมัครโดยฝ่าฝืนให้ กต.ถอนชื่อออกจากประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือก กรณีพบเหตุภายหลังประกาศผลให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
๙. ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกต้องนำหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ยื่นประกอบการรับสมัคร
- หลักฐานแสดงถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ และต้องเป็นสมาชิกหรือทำงานหรือเคยทำงานในกลุ่มด้านที่สมัครเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี โดยมีหลักฐานรับรองเป็นหนังสือ
 - หลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
 - (ก) หลักฐานการเกิดในอำเภอที่สมัคร
 - (ข) หลักฐานการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอที่สมัครรับเลือกรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี
 - (ค) หลักฐานการทำงานในด้านที่สมัครรับเลือกในอำเภอที่สมัครรับเลือกรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี
 - (ง) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี
 - หลักฐานการเป็นสมาชิกหรือทำงานหรือเคยทำงานในกลุ่มด้านที่สมัครเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี โดยมีหลักฐานรับรองเป็นหนังสือกเว้นกลุ่มด้านผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้วยโอกาส หรือสตรี หรือหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้เฉพาะอาชีพ (ถ้ามี)
 - ค่าธรรมเนียมการสมัครคนละ ๕๐๐ บาท
 - ข้อมูลผู้สมัครหรือเอกสารหลักฐานอื่นตามที่ กต. กำหนด

๑๐. การประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือก กรณีผู้สมัครไม่มีชื่อในประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายใน ๗ วันนับแต่วันประกาศบัญชีรายชื่อ
๑๑. วิธีการหาเสียงหรือแนะนำตัว ตามกฎหมายห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหาเสียงด้วยวิธีการใดๆ แต่สามารถพูดแนะนำตัว รวมทั้งจัดทำเอกสารแนะนำตัวผู้สมัครเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติและผลงานในการทำงานได้
 - ให้เป็นหน้าที่ของ กกต. ในการจัดทำเอกสารแนะนำตัวของผู้สมัครและจัดส่งเอกสารให้กับผู้สมัครรับเลือก
๑๒. การเลือก ให้กระทำโดยตรงและลับ และใช้วิธีการลงคะแนนด้วยบัตรลงคะแนนหรือโดยวิธีการอื่น
๑๓. ในวันเลือกให้เปิดลงทะเบียนและลงคะแนนระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา โดยมี ๒ กิจกรรมที่ต้องทำในวันดังกล่าวคือให้ผู้สมัครลงทะเบียนครบทุกกลุ่มแล้วเมื่อครบแล้ว จึงเปิดให้ทำการลงคะแนน
๑๔. การเลือก ให้เขียนหมายเลขผู้สมัครของกลุ่มต่างๆ ลงในช่องลงคะแนนในบัตรลงคะแนนแต่ละใบของแต่ละกลุ่ม โดยให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนมากที่สุดเรียงลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับเลือกในแต่ละกลุ่มของแต่ละระดับตามจำนวนที่กำหนดไว้ กรณีกลุ่มใดมีผู้สมัครน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนที่จะพึงมีให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก ในกรณีที่ได้คะแนนเท่ากันในลำดับที่ทำให้เกินจำนวนจะพึงมี ให้จับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอครบจำนวนที่จะพึงมี
๑๕. เมื่อเลือกในระดับจังหวัดเสร็จสิ้นแล้วให้ กกต.จว. ส่งรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดให้ กกต. เพื่อจัดการเลือกในระดับประเทศ เมื่อ กกต.จัดให้มีการเลือกในระดับประเทศเสร็จแล้ว หาก กกต. เห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และไม่มีการร้องคัดค้านการเลือก ส.ว. ให้ กกต. ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกซึ่งได้คะแนนมากที่สุดเรียงลำดับลงมาจำนวน ๑๐ คนในแต่ละกลุ่มรวมจำนวน ๒๐๐ คนเป็นผู้ได้รับเลือกเป็น ส.ว. และให้ กกต. ประกาศผลการเลือก ส.ว. ภายใน ๗ วันนับแต่วันจัดให้มีการเลือกในระดับประเทศ
๑๖. ให้ กกต. จัดทำบัญชีสำรองของผู้ผ่านการคัดเลือกไว้บัญชีละ ๑๐ รายชื่อ ในกรณีที่สมาชิกภาพของ ส.ว. ในกลุ่มใดสิ้นสุดลงก่อนคราวออกตามวาระ ไม่ต้องดำเนินการจัดให้มีการเลือกใหม่ แต่ให้ผู้ได้รับเลือกเป็น ส.ว. ในบัญชีกลุ่มนั้นที่อยู่ในบัญชีสำรองในลำดับถัดไปเป็นผู้ได้รับเลือกเป็น ส.ว. แทน
๑๗. การดำเนินสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัย ก่อนประกาศผลการเลือก กกต. มีอำนาจพิจารณาให้ใบเหลือง แก่ผู้สมัครรับเลือกได้ กรณีภายหลังประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครกระทำการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำของบุคคลอื่นให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น
๑๘. ภายหลังประกาศผลการเลือก หากพบว่าเป็นการฝ่าฝืนตามมาตรา ๗๔ และมาตรา ๘๐ ให้ กกต. ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาพิจารณาเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง กรณีการกระทำความผิดอื่นให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
๑๙. การยื่นคำร้องคัดค้าน กรณียื่นคำร้องคัดค้านว่ากระบวนการเลือก ส.ว. มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ยื่นคำร้องคัดค้านก่อนประกาศผลการเลือก หรือภายใน ๓๐ วันนับแต่ประกาศผลการเลือก

๒๐. กรณียันคำร้องคัดค้านการเลือกหรือนับคะแนนไม่ว่าในระดับใด หากผู้มีสิทธิเลือกเห็นว่าไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายใน ๔๘ ชั่วโมงนับแต่สิ้นสุดการเลือก
๒๑. บทกำหนดโทษ เป็นไปตามหลักการเดิมตาม พ.ร.บ. เลือกตั้ง ส.ส. และการได้มาซึ่ง ส.ว. พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีการกำหนดโทษเพิ่มเติมขึ้นใหม่ในประเด็นดังต่อไปนี้
- ๑) การกำหนดบทลงโทษผู้กระทำการสนับสนุนให้บุคคลเข้ารับหรือไม่เข้ารับการสมัครรับเลือก เพื่อประโยชน์ในการเลือกให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น หรือลงสมัครเพื่อการเลือกโดยมีผลประโยชน์ตอบแทน
 - ๒) กำหนดบทลงโทษกรณีกรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง ส.ส./ส.ถ.หรือ ผ.ถ./ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใดๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครได้รับเลือกเป็น ส.ว.
 - ๓) กำหนดบทลงโทษกรณีจงใจให้มีการเลือก หรือซื้อเสียง โดยการให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ เลี้ยง หรือรับจะจัดเลี้ยง หลอกหลวง คุกคาม หรือใช้อิทธิพลข่มขู่
๒๒. บทเฉพาะกาล กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกภายหลังที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ แล้วเมื่อ กต. ได้ดำเนินการจัดให้มีการเลือก ส.ว. ตามมาตรา ๑๐๗ จำนวน ๒๐๐ คน ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการได้มาซึ่ง ส.ว. พ.ศ. ให้นำรายชื่อผู้ได้รับการเลือกเป็น ส.ว. ดังกล่าวเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อคัดเลือกผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๒๕๐ คน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ฝ่ายอำนวยการการเลือกตั้ง
สำนักบริหารการเลือกตั้ง
ด้านกิจการบริหารงานเลือกตั้ง
ข้อมูล ณ วันที่ 27 กันยายน 2559

-ร่าง-

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่ง
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
โดยที่เป็นการสมควรมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๗ /๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลใช้บังคับต่อไป ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะความในข้อ ๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภา

“การคัดกรอง” หมายความว่า การคัดกรองด้วยการลงคะแนนเลือกผู้สมัครภายในกลุ่ม
เดียวกัน

“การเลือก” หมายความว่า การลงคะแนนเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นที่ตนเองมิได้เป็นผู้สมัครใน
กลุ่มนั้น

“ผู้มีสิทธิเลือก” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่มีรายชื่อในประกาศบัญชี
รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“วันเลือก” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือก
สมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

“หน่วยเลือก” หมายความว่า พื้นที่อำเภอ พื้นที่จังหวัด หรือพื้นที่ประเทศ

“สถานที่เลือก” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนน และบริเวณที่กำหนด
ขึ้นโดยรอบสถานที่เลือก รวมถึงสถานที่ที่ทำการลงคะแนนคัดกรองด้วย

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานคร

“อำเภอ” หมายความว่ารวมถึง เขต

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่ารวมถึง สำนักงานเขต

รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบ

หมวด ๑

การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่างๆ ที่หลากหลายของสังคม จำนวนยี่สิบกลุ่ม ดังนี้

(๑) ด้านการบริหาร ความมั่นคง หรือการต่างประเทศ

(๒) ด้านกฎหมาย หรือกระบวนการยุติธรรม

(๓) ด้านการบัญชี การเงิน การคลัง หรือการงบประมาณ

(๔) ด้านการศึกษาหรือวิจัย

(๕) ด้านการสาธารณสุข

(๖) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(๗) ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม วรรณกรรม การแสดง หรือการกีฬา

(๘) ด้านกลีกรรม หรือป่าไม้

(๙) ด้านปศุสัตว์ หรือประมง

(๑๐) ด้านลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน องค์กรลูกจ้าง หรือองค์กรนายจ้าง

(๑๑) ด้านคุ้มครองผู้บริโภค การสื่อสาร สื่อสารมวลชน

(๑๒) ด้านการประกอบการธุรกิจ การค้า หรือการธนาคาร

(๑๓) ด้านการประกอบการอุตสาหกรรม

(๑๔) ด้านการประกอบวิชาชีพ

(๑๕) ด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง ที่อยู่อาศัย หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

(๑๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือพลังงาน

(๑๗) ด้านองค์กรชุมชน หรือประชาสังคม นอกจาก (๑๕) (๑๖)

(๑๘) ด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี (เฉพาะตัวผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส

หรือสตรี)

(๑๙) ด้านผู้ประกอบการอาชีพอิสระ

(๒๐) ด้านอื่นๆ นอกจาก (๑) ถึง (๑๙)

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่ครบตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา และไม่มีรายชื่อบุคคลที่สำรองไว้เหลืออยู่ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๗ ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

(๑) กำหนดวัน เวลา รับสมัครสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งต้องกำหนดให้มีการรับสมัครไม่เกินสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๒) การประกาศรายชื่อกลุ่มต่างๆ ตามมาตรา ๖

(๓) วัน เวลา เลือกสมาชิกวุฒิสภา ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

ในกรณีที่มีเหตุต้องเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๖ วรรคสอง ให้ประกาศรายชื่อกลุ่มที่ต้องเลือกสมาชิกวุฒิสภาด้วย

มาตรา ๘ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีการเลือกภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ส่วนที่ ๒

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือก

๑. บททั่วไป

มาตรา ๙ ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือก ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และดำเนินกิจการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดสถานที่เลือก การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือก รวมทั้งการกำกับกำกับการเลือก การนับคะแนน และการประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด กำกับดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประจำอำเภอในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และดำเนินกิจการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กรณีจังหวัดใดไม่มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่อยู่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งวุฒิสภาประจำจังหวัด โดยวิธีการสรรหาและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งให้ไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้งวุฒิสภา ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งวุฒิสภาประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการประจำอำเภอ คณะอนุกรรมการ คณะบุคคลใด เป็นผู้ช่วยหรือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งวุฒิสภาได้ตามสมควร ทั้งนี้ ให้ไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้คณะอนุกรรมการประจำอำเภอ คณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลซึ่งแต่งตั้งโดยผู้อำนวยการการเลือกตั้งวุฒิสภาประจำจังหวัด หรือรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งวุฒิสภาประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งวุฒิสภาประจำจังหวัด ให้ถือว่าผู้อำนวยการการเลือกตั้งวุฒิสภาประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งวุฒิสภาประจำจังหวัดได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการประจำอำเภอ คณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ดำเนินการแทน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๐ ให้คณะอนุกรรมการประจำอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) กำหนดสถานที่รับสมัครในเขตท้องที่อำเภอ
- (๒) รับสมัคร ตรวจสอบเอกสารรับสมัคร
- (๓) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ลงคะแนนบัตรลงคะแนนบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง รวมทั้งเอกสารแนบคำตัว

(๔) ประกาศกำหนดวันลงคะแนนบัตรลงคะแนน ซึ่งต้องมีระยะเวลาก่อนวันเลือกตั้งอำเภอไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือก เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือในการนับคะแนน ในการคัดกรองและในการเลือก

(๖) ดำเนินการคัดกรองผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเพื่อให้เป็นผู้มีสิทธิเลือก

(๗) กำหนดสถานที่เลือก กำกับดูแลการเลือก การนับคะแนน และกรารายงานผลการนับคะแนน

(๘) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งวุฒิสภาประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งวุฒิสภาประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งวุฒิสภาประจำจังหวัดมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะอนุกรรมการประจำอำเภออาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะบุคคล หรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นเจ้าของพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

(๑) กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

(๒) ผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด กรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด อนุกรรมการประจำอำเภอ กรรมการประจำหน่วยเลือก เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

สำหรับบุคคลตาม (๒) ให้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา ๑๒ คำตอบแทนของคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด อนุกรรมการประจำอำเภอ กรรมการประจำหน่วยเลือก เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือก ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒. การดำเนินการในระดับอำเภอ

มาตรา ๑๓ ให้คณะอนุกรรมการประจำอำเภอ แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือก ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกไม่น้อยกว่าเจ็ดคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกและนับคะแนนในแต่ละหน่วยเลือก

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างน้อยหนึ่งคน โดยทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือก

ให้คณะอนุกรรมการประจำอำเภอ แต่งตั้งบุคคลทำหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกในการนับคะแนน

ให้บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งตาม (๑) (๒) และผู้ช่วยเหลือในการนับคะแนน ปฏิบัติหน้าที่ประจำหน่วยเลือก โดยให้ถือเกณฑ์ผู้มีสิทธิเลือกหน่วยเลือกห้ำร้อยคนเป็นประมาณต่อหนึ่งหน่วยเลือก

ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกมีจำนวนรวมกันทุกกลุ่มเกินกว่าห้ำร้อยคนในแต่ละหน่วยเลือกให้เพิ่มหน่วยเลือกต่อผู้มีสิทธิเลือกทุกห้ำร้อยคน

ในกรณีที่ผู้ใดขัดขวางการเลือก ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกไปจากสถานที่เลือกได้ แต่ต้องไม่ขัดขวางต่อการใช้สิทธิเลือกของผู้นั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการอบรมคณะกรรมการประจำหน่วยเลือก เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือในการนับคะแนนให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๔ ก่อนวันเลือก หากกรรมการประจำหน่วยเลือกมีจำนวนไม่ครบตามมาตรา ๑๓ (๑) ให้คณะกรรมการประจำอำเภอแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกให้ได้ครบจำนวน

ในวันเลือก ถ้าถึงเวลาเปิดการเลือกแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกมาปฏิบัติหน้าที่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งก็ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนน หากกรณีมีจำนวนไม่ถึงกึ่งหนึ่งให้กรรมการประจำหน่วยเลือกที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกให้มีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และให้แต่งตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนน

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกมาปฏิบัติหน้าที่เลย ให้คณะกรรมการประจำอำเภอ แต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือก

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๕ ภายหลังจากประกาศรายชื่อผู้ผ่านการคัดกรอง คณะกรรมการประจำอำเภอ อาจจัดให้มีการประชุมผู้สมัครเพื่อแจกเอกสารแนะนำตัวของผู้สมัครกลุ่มอื่น หรือจัดส่งเอกสารแนะนำตัวโดยวิธีการอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๓. การดำเนินการในระดับจังหวัด

มาตรา ๑๖ ในการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับจังหวัด ให้คณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด รวมทั้งเอกสารแนะนำตัว

(๒) แต่งตั้งและจัดอบรมคณะกรรมการประจำหน่วยเลือก เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือในการนับคะแนน

(๓) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่

(๔) กำหนดสถานที่เลือก กำกับดูแลการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนน

(๕) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตาม (๑) และการแจกเอกสารแนะนำตัวของผู้สมัคร ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกระดับจังหวัดไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะบุคคล หรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๗ ให้นำความใน ๒. การดำเนินการในระดับอำเภอ มาใช้บังคับกับการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือก เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือในการนับคะแนน และการจัดประชุมผู้สมัคร โดยอนุโลม

๔. การดำเนินการในระดับประเทศ

มาตรา ๑๘ ในการจัดให้มีการเลือกในระดับประเทศ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกในระดับประเทศ รวมทั้งเอกสารแนะนำตัว

(๒) แต่งตั้งและจัดอบรมคณะกรรมการประจำหน่วยเลือก เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือในการนับคะแนน

(๓) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่

(๔) กำหนดสถานที่เลือก กำกับดูแลการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนน

(๕) ประกาศกำหนดวันประชุมผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด

(๖) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับประเทศ

การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกในระดับประเทศตาม (๑) ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกระดับประเทศไม่น้อยกว่าสามวัน

สำหรับการดำเนินการแจกเอกสารแนะนำตัวของผู้สมัคร ให้ผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการแทนคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ใดตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะบุคคล หรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้นำความใน ๒. การดำเนินการในระดับอำเภอ มาใช้บังคับกับการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือก เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือในการนับคะแนน และการจัดประชุมผู้สมัครโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

การกำหนดสถานที่เลือก

มาตรา ๒๐ การกำหนดสถานที่เลือกสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ระดับอำเภอ ให้คณะอนุกรรมการประจำอำเภอเป็นผู้ออกประกาศกำหนดสถานที่เลือกก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

(๒) ระดับจังหวัด ให้คณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดเป็นผู้ออกประกาศกำหนดสถานที่เลือกก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

(๓) ระดับประเทศ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ออกประกาศกำหนดสถานที่เลือกก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

การเปลี่ยนแปลงสถานที่เลือก ให้กระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกในแต่ละระดับไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่ในกรณีเกิดเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น จะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันเลือกน้อยกว่าสามวันก็ได้ และให้นำความในวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ การกำหนดสถานที่เลือกตามมาตรา ๒๐ ต้องเป็นสถานที่ที่สามารถเข้าออกได้สะดวก เพื่อการเลือก มีความเหมาะสม มีขนาดพอสมควร พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของสถานที่เลือกไว้ด้วย

ในท้องที่ใดถ้าเห็นว่าจำเป็นหรือจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือก หรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือก อาจประกาศกำหนดสถานที่เลือกนอกเขตอำเภอก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิของผู้มีสิทธิเลือก

ส่วนที่ ๔

การสมัครรับเลือก

๑. การสมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๒๒ บุคคลซึ่งจะมีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ผู้มีสิทธิสมัครตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นบุคคลที่เกิดหรือมีชื่อในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่สมัครในอำเภอที่สมัครเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

มาตรา ๒๓ บุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ทำงานหรือเคยทำงานในด้านต่างๆ ตามมาตรา ๖ สามารถสมัครเข้ารับการเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้

การสมัครตามวรรคหนึ่ง ให้มีระยะเวลาการรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๔ บุคคลใดประสงค์จะสมัคร ให้มีสิทธิสมัครรับเลือกได้เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามมาตรา ๖ และอำเภอใดอำเภอหนึ่ง กรณีผู้สมัครผู้ใดมีชื่อในประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภอ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้ถอนชื่อนั้นออกจากประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัคร

ในกรณีพบเหตุหลังประกาศผลการเลือก ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้นั้น

มาตรา ๒๕ การสมัครเข้ารับการเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้มีสิทธิสมัครที่ประสงค์จะสมัครยื่นใบสมัครต่อคณะกรรมการประจำอำเภอภายในกำหนดเวลารับสมัคร พร้อมหลักฐานประกอบการรับสมัครและค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

(๑) หลักฐานแสดงถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ

(๒) หลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) หลักฐานการเกิดในอำเภอที่สมัครรับเลือก

(ข) หลักฐานการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอที่สมัครรับเลือกรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

(ค) หลักฐานการทำงานในด้านที่สมัครรับเลือกในอำเภอที่สมัครรับเลือกรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

(ง) หลักฐานการศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือกรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

(๓) หลักฐานการเป็นสมาชิกหรือทำงานหรือเคยทำงานในกลุ่มที่สมัครเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี โดยมีหลักฐานรับรองเป็นหนังสือตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เว้นแต่กลุ่มด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี หรือหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้เฉพาะอาชีพ (ถ้ามี)

(๔) ค่าธรรมเนียมการสมัครคนละห้าร้อยบาท

(๕) ข้อมูลผู้สมัครและเอกสารหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่ผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันมายื่นใบสมัครพร้อมกันหลายคนหรือยื่นก่อนเวลารับสมัครและไม่อาจตกลงลำดับในการยื่นใบสมัครได้ ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มายื่นพร้อมกันหรือยื่นก่อนเวลารับสมัคร

สำหรับค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๔) เมื่อสมัครแล้วให้ตกเป็นของรัฐ

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๖ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ที่ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครได้ตามมาตรา ๒๕ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๗ เมื่อคณะอนุกรรมการประจำอำเภอได้รับใบสมัครของผู้สมัครใดไว้แล้ว ให้ตรวจสอบว่าการลงรายการในใบสมัคร ค่าธรรมเนียมการสมัคร และหลักฐานการสมัครครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนใบสมัครพร้อมด้วยหลักฐานดังกล่าวของผู้ยื่น

กรณีคณะอนุกรรมการประจำอำเภอได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าหลักฐานครบถ้วน ให้ออกใบรับสมัครให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับกลุ่มที่สมัครและตามลำดับการยื่นใบสมัครตามมาตรา ๒๕ และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐาน

มาตรา ๒๘ ภายในสามวันนับแต่ปิดรับสมัคร ให้คณะอนุกรรมการประจำอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครโดยเปิดเผย ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด สถานที่เลือกหรือบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่เลือกหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

ประกาศตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องให้มีชื่อและชื่อสกุลผู้สมัคร รูปถ่ายผู้สมัคร กลุ่มที่สมัคร และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่จะใช้ในการเลือก

การกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับใบรับการสมัครในแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง

เมื่อได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแล้วจะเปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ได้ ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๙ กรณีที่คณะอนุกรรมการประจำอำเภอไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตามมาตรา ๒๘ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัคร และให้นำความในมาตรา ๓๐ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่บุคคลใดเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๒๘ หรือผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ หรือในระดับจังหวัด หรือในระดับประเทศแล้วแต่กรณี ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาได้ ก่อนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เมื่อศาลฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังคณะกรรมการประจำอำเภอหรือคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการประจำอำเภอหรือคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้ผู้สมัครรายใดเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครหรือประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ หรือในระดับจังหวัด หรือในระดับประเทศแล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งศาล

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันประกาศผลการเลือกไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตพื้นที่เป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัยหรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

มาตรา ๓๑ กรณีพบเหตุตามมาตรา ๓๐ ภายหลังคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกแล้ว หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นควรสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งและให้ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในบัญชีกลุ่มนั้นในลำดับถัดไปเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน

๒. หมายเลขที่จะใช้เลือกสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๓๒ เมื่อสิ้นสุดการรับสมัครในระดับอำเภอ ให้คณะกรรมการประจำอำเภอกำหนดหมายเลขผู้สมัครเพื่อใช้เลือก ดังนี้

- (๑) การคัดกรองในแต่ละกลุ่ม ให้จัดทำหมายเลขเรียงตามใบรับสมัครของผู้สมัคร
- (๒) การเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่น ให้จัดทำหมายเลขโดยเรียงลำดับตามตัวอักษร

ส่วนที่ ๕

ผู้มีสิทธิเลือกและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือก

๑. ผู้มีสิทธิเลือก

มาตรา ๓๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องเป็นบุคคลที่เป็นผู้มีชื่อตามประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในระดับอำเภอ หรือในระดับจังหวัด หรือในระดับประเทศแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๓๔ เมื่อสิ้นสุดการรับสมัคร ให้คณะกรรมการประจำอำเภอหรือคณะกรรมการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วแต่กรณี จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละกลุ่มพร้อมหมายเลขตามลำดับกลุ่มตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๓๒ โดยประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วแต่กรณี และแจ้งให้บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบ

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามความในวรรคหนึ่ง ให้แบ่งออกเป็น ๒๐ กลุ่ม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖

หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ส่วนที่ ๖

วิธีการแนะนำตัว

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหาเสียงด้วยวิธีการใดๆ แต่สามารถพูดแนะนำตัว รวมทั้งจัดทำเอกสารการแนะนำตัวผู้สมัครเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติและผลงานในการทำงาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดทำเอกสารแนะนำตัวของผู้สมัครและจัดส่งเอกสารให้กับผู้สมัครในการเลือก

ส่วนที่ ๗

การเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือก

๑. บททั่วไป

มาตรา ๓๖ การเลือกให้กระทำโดยตรงและลับ และใช้วิธีการลงคะแนนด้วยบัตรลงคะแนนหรือโดยวิธีการอื่น

การเลือกโดยวิธีอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๓๗ หีบบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะและขนาดตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๓๘ บัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๓๙ ในวันเลือกให้เปิดลงทะเบียนและลงคะแนนระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๐ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกนับจำนวนเล่มของบัตรลงคะแนนทั้งหมดของสถานที่เลือกนั้น และปิดประกาศจำนวนเล่มของบัตรลงคะแนนที่มีอยู่ทั้งหมดในสถานที่เลือกนั้นไว้ในที่เปิดเผย และเมื่อถึงเวลาเปิดการลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกเปิดหีบบัตรลงคะแนนในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือก ซึ่งอยู่ ณ สถานที่เลือกนั้นเห็นว่าหีบบัตรลงคะแนนเป็นหีบเปล่า และให้ปิดหีบบัตรลงคะแนนตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แล้วให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในสถานที่เลือกในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิเลือก ณ สถานที่เลือก

มาตรา ๔๑ ในระหว่างเปิดการลงคะแนน ให้บุคคลผู้มีสิทธิเลือกซึ่งประสงค์จะเลือกไปแสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยเลือก โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุหรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้และมีหมายเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรไปแสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยเลือก

ขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๒ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุในการเลือก ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการเลือกภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือก ในการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องให้คนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุได้เลือกด้วยตนเอง เว้นแต่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกเห็นว่าลักษณะทางกายภาพทำให้คนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุไม่สามารถเขียนหมายเลขผู้สมัครลงในบัตรลงคะแนนได้ ให้ญาติหรือบุคคลที่ไว้วางใจเป็นผู้กระทำแทนโดยความยินยอมและเป็นไปตามเจตนาของคนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุนั้น ทั้งนี้ ให้ถือเป็นการเลือกโดยตรงและลับ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒. การดำเนินการเลือกในระดับอำเภอ

มาตรา ๔๓ ภายหลังจากปิดรับสมัครแล้ว หากปรากฏว่ามีผู้สมัครกลุ่มใดตามมาตรา ๖ เกินกว่าจำนวนห้าคน ให้คณะกรรมการประจำอำเภอจัดให้มีการคัดกรองในกลุ่มให้เหลือกลุ่มละห้าคน เพื่อไปเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่น

ให้คณะกรรมการประจำอำเภอจัดให้มีการคัดกรอง และจัดส่งเอกสารแนะนำตัวให้กับผู้สมัครให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันประกาศรายชื่อผู้สมัคร

ในการจัดให้มีการคัดกรองดังกล่าว ให้คณะกรรมการประจำอำเภอดำเนินการ ดังนี้

- (๑) จัดให้มีการคัดกรอง ก่อนการเลือกในระดับอำเภอไม่น้อยกว่าสามวัน
- (๒) จัดประชุมผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ผู้สมัครได้แนะนำตัวเอง
- (๓) จัดให้มีบัตรลงคะแนนคัดกรอง โดยผู้สมัครเลือกได้ไม่เกินสองหมายเลข

(๔) ให้ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดในลำดับที่หนึ่งถึงห้าของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ผ่านการคัดกรองในแต่ละกลุ่ม ในกรณีคะแนนเท่ากันให้ทำการจับสลาก

(๕) ดำเนินการอื่นๆ ที่จำเป็น

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๔ ในการเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่น ผู้มีสิทธิเลือกซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกของกลุ่มใด จะเลือกให้กับตนเองหรือบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันไม่ได้ แต่ให้มีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นได้เพียงกลุ่มละหนึ่งหมายเลข

มาตรา ๔๕ การลงคะแนนให้เขียนหมายเลขผู้สมัครของกลุ่มต่างๆ ลงในช่องลงคะแนนในบัตรลงคะแนนแต่ละใบของแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๖ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกได้ลงคะแนนในบัตรลงคะแนนแล้ว ให้ฉีกบัตรลงคะแนนตามรอยปรู้ออกจากต้นขั้วบัตรลงคะแนนและพับบัตรลงคะแนนเพื่อมิให้ผู้อื่นทราบว่าการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด แล้วให้นำบัตรลงคะแนนนั้นใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือก แล้วนำต้นขั้วบัตรลงคะแนนส่งมอบให้กับกรรมการประจำหน่วยเลือก

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่การเลือกในหน่วยเลือกแห่งใดไม่สามารถกระทำได้นั้นเนื่องจาก เกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกให้คณะกรรมการประจำอำเภอ คณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วแต่กรณี กำหนดสถานที่เลือกใหม่ที่มีผู้มีสิทธิเลือกสามารถไปเลือกได้โดยสะดวก

ในกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันเลือก ให้คณะกรรมการประจำอำเภอหรือคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วแต่กรณี งดการลงคะแนนในหน่วยเลือกนั้น หากเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในระดับอำเภอให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด กรณีเกิดเหตุในระดับจังหวัดให้คณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันเลือกใหม่ในหน่วยเลือกนั้นโดยเร็ว ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๙ เมื่อถึงกำหนดเวลาปิดการลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกประกาศปิดการลงคะแนน และงดจ่ายบัตรลงคะแนน แล้วให้ทำเครื่องหมายในบัตรลงคะแนนที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรลงคะแนนที่ใช้ลงคะแนนไม่ได้ ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกซึ่งประสงค์จะลงคะแนนได้มาอยู่ในบริเวณสถานที่เลือกแล้วก่อนเวลาปิดการลงคะแนนเหลืออยู่ แต่ยังไม่ได้รับบัตรลงคะแนนให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกมอบบัตรลงคะแนนให้แก่ผู้มาแสดงตนนั้น และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกได้ลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกปิดช่องใส่บัตรลงคะแนนของหีบบัตรลงคะแนน และจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรลงคะแนนทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรลงคะแนน และจำนวนเล่มของบัตรลงคะแนนที่เหลือ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๙ เมื่อเสร็จสิ้นการลงคะแนนแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกหรือผู้ช่วยเหลือดำเนินการนับคะแนนจากบัตรลงคะแนน โดยให้กระทำ ณ สถานที่เลือกในแต่ละแห่ง และให้กระทำโดยเปิดเผย ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงเวลาการนับคะแนน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๐ ถ้าการนับคะแนน ณ สถานที่เลือกใดไม่สามารถกระทำได้หรือไม่สามารถนับคะแนนได้จนเสร็จสิ้นอันเนื่องมาจากเกิดเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น หรือด้วยความจำเป็นตามสภาพที่อาจมีผลต่อความปลอดภัย ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกประกาศงดการนับคะแนนสำหรับหน่วยเลือกนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการประจำอำเภอเพื่อรายงานคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อทราบโดยเร็ว และให้คณะกรรมการประจำอำเภอ กำหนดวัน เวลา และสถานที่นับคะแนนต่อไปโดยเร็ว เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ การเก็บรักษาบัตรลงคะแนน หีบบัตรลงคะแนนและเอกสารเกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งวิธีการนับคะแนนใหม่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เมื่อคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง หากพบว่าบัตรลงคะแนนที่ได้มีการเลือกแล้วชำรุดหรือสูญหาย ให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาสั่งให้มีการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกนั้น

มาตรา ๕๑ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นบัตรเสีย และมีให้นับเป็นคะแนน

- (๑) บัตรปลอม
- (๒) บัตรที่มีใช้บัตรซึ่งกรรมการประจำสถานหน่วยเลือกมอบให้
- (๓) บัตรที่มีได้เขียนหมายเลขผู้สมัครใน “ช่องลงคะแนน”
- (๔) บัตรที่มีการเขียนข้อความหรือถ้อยคำอื่นลงไป
- (๕) บัตรที่เขียนหมายเลขผู้สมัครนอก “ช่องลงคะแนน”
- (๖) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด
- (๗) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

มาตรา ๕๒ เมื่อการนับคะแนน ณ หน่วยเลือกเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกประกาศผลการนับคะแนนของหน่วยเลือกนั้น จำนวนเล่มของบัตรลงคะแนนที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนเล่มของบัตรลงคะแนนที่ใช้ และจำนวนเล่มของบัตรลงคะแนนที่เหลือจากการเลือกของหน่วยเลือกนั้น โดยให้กระทำโดยเปิดเผยและรายงานผลการนับคะแนนต่อคณะกรรมการประจำอำเภอหรือคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วแต่กรณีโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่ผลการนับคะแนนปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกไม่ตรงกับจำนวนบัตรลงคะแนนที่ใช้เลือก ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องหากยังไม่ตรงกันอีกให้รายงานคณะกรรมการประจำอำเภอพร้อมเหตุผล และนำส่งหีบบัตรลงคะแนนพร้อมวัสดุอุปกรณ์ แก่คณะกรรมการประจำอำเภอหรือผู้ที่คณะกรรมการประจำอำเภอมอบหมาย

เมื่อคณะกรรมการประจำอำเภอได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้รายงานคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อทราบและพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่หรือสั่งให้มีการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๔ เมื่อนับคะแนนในระดับอำเภอเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนมากที่สุดเรียงลำดับลงมาจากจำนวนสามคนในแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ กรณีกลุ่มใดมีผู้สมัครน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนที่จะพึงมี ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ

ในกรณีที่ได้คะแนนเท่ากันในลำดับที่ทำให้เกินจำนวนจะพึงมี อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอได้ ให้จับสลากเพื่อให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอครบจำนวนที่จะพึงมี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้คณะกรรมการประจำอำเภอปีต่อปีประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอของแต่ละอำเภอเพื่อให้ประชาชนร่วมตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และส่งประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอให้คณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด

ในกรณีกลุ่มใดไม่มีผู้สมัครในระดับอำเภอ ให้ถือว่าไม่มีตัวแทนของผู้สมัครกลุ่มนั้น ก่อนการดำเนินการเลือกตั้งจังหวัด หากศาลฎีกามีคำสั่งให้ถอนชื่อออกจากการสมัครรับเลือกหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือผู้สมัครตาย หรือขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามซึ่งได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประจำอำเภอส่งรายชื่อผู้ได้รับเลือกซึ่งได้คะแนนในลำดับถัดไปให้กับคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดให้มีจำนวนครบสามคนในกลุ่มนั้น เว้นแต่ไม่มีผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือก

๓. การดำเนินการเลือกในระดับจังหวัด

มาตรา ๕๕ ให้นำความในส่วนที่ ๗ การเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือก ๒. การดำเนินการเลือกในระดับอำเภอเว้นแต่มาตรา ๕๓ มาใช้บังคับกับการเลือกและการนับคะแนนในระดับจังหวัดโดยอนุโลม

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ จากคณะกรรมการประจำอำเภอ

มาตรา ๕๖ การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกแต่ละกลุ่มให้คณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดจัดทำรายชื่อเรียงลำดับหมายเลขตามลำดับตัวอักษร

มาตรา ๕๗ ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนมากที่สุดในแต่ละกลุ่มจำนวนหนึ่งคนเป็นผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด

ในกรณีที่ได้คะแนนเท่ากันในลำดับที่ทำให้เกินจำนวนจะพึงมี อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดได้ ให้จับสลากเพื่อให้ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดครบจำนวนที่จะพึงมี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๘ ให้คณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัดปิดประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อให้ประชาชนร่วมตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และส่งประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๕๔ วรรคสามใช้บังคับโดยอนุโลม

๔. การดำเนินการเลือกในระดับประเทศ

มาตรา ๕๙ ให้นำความในส่วนที่ ๗ การเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือก
๒. การดำเนินการเลือกในระดับอำเภอเว้นแต่มาตรา ๔๓ มาใช้บังคับกับการเลือกและการนับคะแนนในระดับประเทศโดยอนุโลม

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสิบวัน นับแต่วันได้รับรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด จากคณะกรรมการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาประจำจังหวัด

มาตรา ๖๐ การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกแต่ละกลุ่มให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายจัดทำรายชื่อเรียงลำดับหมายเลขตามลำดับตัวอักษร

มาตรา ๖๑ เมื่อได้มีการเลือกและนับคะแนนในระดับประเทศเสร็จสิ้นแล้ว หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า การเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และไม่มีการร้องคัดค้านการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือก ซึ่งได้คะแนนมากที่สุดเรียงลำดับลงมาจำนวนสิบคนในแต่ละกลุ่ม รวมจำนวนสองร้อยคนเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ในกรณีที่ได้คะแนนเท่ากันในลำดับที่ทำให้เกินจำนวนจะพึงมี อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเท่ากันจับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาครบจำนวนที่จะพึงมี และให้นำความในมาตรา ๕๔ วรรคสามใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีบัญชีสำรองซึ่งเรียงลำดับไว้แล้วกลุ่มละสิบคน

กรณีมีเรื่องร้องคัดค้านให้ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๒ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกสมาชิกวุฒิสภาภายในเจ็ดวัน นับแต่วันจัดให้มีการเลือกในระดับประเทศ

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดสิ้นสุดลงก่อนคราวออกตามวาระ ไม่ต้องดำเนินการจัดให้มีการเลือกใหม่ แต่ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในบัญชีกลุ่มนั้นในลำดับถัดไปในบัญชีที่ได้สำรองไว้เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน

หมวด ๒
การสืบสวน หรือไต่สวน และวินิจฉัย

ส่วนที่ ๑

การดำเนินการกรณีการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๖๔ ก่อนประกาศผลการเลือก เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวนแล้ว หรือพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้มีอำนาจสั่ง ระวัง ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่ใน หน่วยเลือกนั้น

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำผิดมี อำนาจกระทำได้สำหรับหน่วยเลือกที่พบเห็นการกระทำผิด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๕ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครเป็นผู้กระทำการ หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่นทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการ เลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี

คำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๖ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๖๕ หรือภายหลังประกาศผลการเลือกแล้ว ถ้ามี หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครกระทำการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งของผู้สมัครนั้น

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากพบว่าเป็นการกระทำผิดตามมาตรา ๗๔ หรือมาตรา ๘๐ ให้ ศาลฎีกาพิจารณาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง กรณีเป็นการกระทำความผิดในมาตราอื่นๆ ให้ศาลฎีกา พิจารณาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครนั้นเป็นเวลาสิบปี

การพิจารณาของศาลฎีกาให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและ พยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้น หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้น กระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

มิให้นำสมาชิกวุฒิสภาซึ่งหยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๖๗ ก่อนประกาศผลการเลือก เมื่อการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศเสร็จสิ้นลง หากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเห็นว่าการเลือกหรือการนับคะแนนในแต่ละระดับมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกใหม่หรือการนับคะแนนใหม่ในแต่ละระดับเช่นว่านั้น เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่ายังไม่มีเหตุที่จะต้องให้มีการเลือกใหม่หรือนับคะแนนใหม่ เพราะไม่มีผลเปลี่ยนแปลงผลการเลือกหรือการนับคะแนน คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ยุติเรื่องก็ได้

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใด ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกไปเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือให้งดเว้นเลือกให้แก่ผู้สมัคร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่ง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้องถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้ใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือก

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด ให้ผู้นั้นคืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ผู้นั้นได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวด้วย

ส่วนที่ ๒

การคัดค้านการเลือก

มาตรา ๗๐ ผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้มีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตามวรรคหนึ่งอาจยื่นคัดค้านได้เริ่มตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกจนถึงสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือก เว้นแต่การร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๗๑

มาตรา ๗๑ การร้องคัดค้านการเลือกหรือการนับคะแนนในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี หากผู้มีสิทธิเลือกเห็นว่าการเลือกหรือการนับคะแนนในแต่ละระดับที่ตนมีสิทธิเลือกนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่การเลือกในแต่ละระดับ

มาตรา ๗๒ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๑ แล้ว ให้ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนและวินิจฉัยชี้ขาด โดยให้นำความในส่วนที่ ๑ การดำเนินการกรณีการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณา คำร้องคัดค้านให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อกลับแก่งัดให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๙ ในกรณีศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้ใดตามฐานกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และผู้นั้นเป็นผู้กระทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกใด ให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้นั้นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกในหน่วยเลือกที่เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้ต้องมีการเลือกใหม่นั้นด้วย

มาตรา ๘๐ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกเพื่อเลือกให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้ตนเว้นการเลือกให้แก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการทุจริตในการเลือก

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่างๆ

(๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๔) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

ความผิดตาม (๑) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการออกประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการในการส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้

ในกรณีมีการฝ่าฝืนมาตรานี้และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำการฝ่าฝืน ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ

มาตรา ๘๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใดๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

การกระทำตามวรรคหนึ่งมิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของผู้สมัคร โดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่ากรกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่า อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตพื้นที่หรือนอกเขตพื้นที่ หรือห้ามเข้าเขตพื้นที่ใดเขตพื้นที่หนึ่งได้

มาตรา ๘๒ ผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือก อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สมัครอื่น และทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๓ ผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกไปยังที่สถานที่เลือกหรือที่อื่นใดเพื่อการเลือก หรือนำกลับไปจากสถานที่เลือกโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกไปยังที่สถานที่เลือก หรือกลับจากสถานที่เลือกเพื่อจงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกไปเลือกให้แก่ผู้สมัครใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๘๔ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใดๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใดๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๕ ผู้ใดเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่ามีสิทธิเลือกผู้ใดมาเลือกหรือยังไม่มาเลือกในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการลงคะแนน เพื่อเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๖ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกจนถึงเวลาปิดการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๗ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นที่มีใช้บัตรลงคะแนน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๙๖ ผู้ใดเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกหรือผู้ช่วยเหลือจงใจนับัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำ โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใด แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๙๗ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๙๘ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ที่หน่วยเลือกอยู่ ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๙๙ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๐ ในวาระเริ่มแรก ภายหลังจากที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๙ แล้ว เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ตามมาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.ให้นำรายชื่อผู้ได้รับการเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจำนวนสองร้อยคนดังกล่าวเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อคัดเลือกผู้ได้รับการเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

